

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następującą przewidzianą w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 dapp. Nr. 6 ex 1863 tj. zażalenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szerzenie ogólnego zaniepokojenia przez tendencyjne i niezgodne z prawdą natwierdzenia zajęte w powiecie łeskim. Według §§ 467, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. praw. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: R. Terlit wr. Protokulant: Dr. B. Gleich wr. Za zgodności starszy sekretarz S. Podhorodecki wr.

праці та фактичного матеріалу названого комісаріату Центральний Комітет російської комуністичної партії більшовиків рішив приступити негайно до поселювання жидів на ріллі та до енергійної боротьби з антисемітизмом.

Ця постановка Центр. Ком. все одно не притримувалась у великій мірі до п'янової праці для поселювання жидів на ріллі. А це передовсім тому, що з часом і нова економічна політика спараліжувала в самих жидів охоту до важкої хліборобської праці. Жиди надіялися, що при новій економ. політиці (неп) їх доля поправиться при допомозі приватної торгівлі. Однак вони скоро і грубо завелися. Таким чином колонізаційна праця велася доривотно і непланоно. Тільки незначний відсоток жидів шукав виходу з положення у праці на ріллі. Такі охочі находили підтримку більшовицького державного апарату і оселялися на 6. поміщицьких землях виключно тільки біля міст і містечок. У 1921 р. почало окреме жидівське товариство „Орт“ (організація для поширювання хліборобської і фабричної праці серед жидів) дуже широко закреслює пропаганду серед жидівства за поселюванням на ріллі. Від 1924 р. почався знов великий рух серед жидів за колонізацією. Дня 25. липня 1924 р. Центр. Вик. Ком. Радянської Білорусі прийняв постанову, щоби жидівську колонізацію на ріллі проводити на таких самих підставах, на яких відбувається колонізація нежидівського селянського населення. Для переведення цієї постанови покликав до життя окрему комісію. Чотири дні пізніше, бо 29. липня 1924 р. прийняв аналогічну постанову і Центр. Викон. Комітет Радянської України. Місяць пізніше, бо 29. серпня 1924 р. президія ЦВК Комітету СРСР заініціювала організацію окремої установи для справ жидівської колонізації при президії т. зв. Ради Національностей у Москві. Ця нова установа дістала назву „Комітет для поселювання жидів на ріллі при Раді Національностей Виконкому СРСР“. У скороченні ця організація звється „Комзет“ і під такою назвою вона відома в цілому світі. Ця установа повела вже жидівську колонізацію зорганізовано в дуже широких розмірах передовсім у Білорусі, в Україні та в Криму. „Комзетові“ прийшло в допомогу нове жидівське громадське товариство для справ колонізації, відоме під назвою „Озет“. Воно мало за завдання підготувати все населення СРСР до більшовицької розвідки жидівського питання. У 1930 р. мало це т-во 300.000 членів. У жовтні 1930 „Озет“ злучилося з товариством „Орт“, що мало, як згадано, аналогічні завдання.

Президія Ради Національностей при Викон. Комітеті СРСР прийняла 15. грудня 1928 р. постанову, що за десять літ мають у СРСР посе-

ланти на ріллі 100.000 родин, при чому 50.000 родин до кінця 1933 р. На ту ціль передбачено 32 мільйони карбованців державних грошей.

Колонізацією жидів у межах СРСР заінтересувалися жиди поза межами СРСР, зокрема жиди в Америці. У Злучених Державах Півн. Америки повстала окрема організація, відома під назвою „Агроджойнт“, яка розвинула великанську допомогую акцію для жидівської колонізації в СРСР, зокрема на Україні. Ця організація допомогала до 1930 р. виключно тільки колонізації, а потім почала виявляти заінтересування для індустріалізації СРСР, очевидно виключно тільки оскільки, оскільки ця індустріалізація дає працю та екзистенцію жидам. Про розміри допомогую акції „Агроджойнту“ нехай говорять самі цифри. І так у 1925 р. „Агроджойнт“ заключив з урядом СРСР договір, на основі якого зобов'язався дати на колонізацію жидів на Україні і на Криму три мільйони доларів. До 1928 р. „Агроджойнт“ зложив цих три мільйони, при чому кожного року виплачував по мільйоні. У 1928 р. заключило це товариство новий договір з більшовицьким урядом, на основі якого має доставити на колонізацію десять мільйонів доларів протягом 8 до 10 років. Однак ці гроші вже не будуть безповоротного допомогою, але позичкою, з якої десять відсотків буде без звороту, а решта буде сплачувана по 17 роках. У 1930 р. „Агроджойнт“ закінчив свою допомогую акцію для колонізації на Україні.

Крім „Агроджойнту“ є ще інші організації в світі, які підтримують фінансово жидівську колонізацію в СРСР. До таких належать: „Т-во

для жидівської колонізації“ т. зв. „Іка“ з осідком у Парижі (підтримує передовсім колонізацію у Криворіжчій та на Запоріжжі); „Т-во „Орт“ з осідком у Берліні, що розвиває допомогую акцію для жидівських колоністів в Одещині, а крім того інтересується передовсім розмішуванням жидів для праці у державних промислових підприємствах. Далі існують організації для допомоги колонізації жидів у СРСР. Вони працюють у контакті з більшовицьким „Озетом“, а декуди ведуть свою працю з т. зв. буржуазних країнах просто так як філії „Озету“. Найбільшим таким товариством є американський „Ікор“ з осідком у Нью-Йорку. Це Т-во підпомагає колонізацію у Біробейджані (на Далекому Сході). У полудневій Америці веде допомогую акцію „Прокор“ з осідком у Буенос Айрес. Він працює теж для субвенціонування колонізації у Біробейджані. В липні 1931 р. „Прокор“ розв'язала аргентинська влада, але в Урагуаю та Бразилії розвиває він свою діяльність далі. У західній Європі існують філії „Озету“, а саме: в Німеччині, Австрії, Франції, Данії, Лотві, Литві, Швеції та Іспанії. В полудневій Африці розвиває дуже широку допомогую діяльність для жидівської колонізації в СРСР теж філія „Озету“ в Йогансбургу. Австралія теж не лишилась позаду. І там працює для колонізації філія „Озету“ з осідком у Мельбурні. Словом жидівську колонізацію в СРСР субвенціонує жидівство цілого світу.

Про дотеперішні підсумки колонізації напишемо у чергових статтях.

В. М.

За нагробник Франкові.

Чи є народним обов'язком свідомого українця зложити жертву на пам'ятник Іванові Франкові?

Нема жадного сумніву, що відповідь на це питання у кожного свідомого українця мусить випасти позитивно, а скріпиться по перчитанні оповідання під заголовком „Чума“, написаного поетом ще в 1887 р.

Оповідання це, як один із найліпших творів поета, поміщене в книзі „Пісня і Праця“ з розпродажної якої чистий дохід призначений на пам'ятник Франкові.

Не є моїм наміром переповідати хочби вкортці зміст цього гарного оповідання. Хто цього оповідання не читав, хай собі його прочитає, — а передовсім раджу перчитати його всім тим, які безсмертять пам'ять безсмертного творця „Мойсея“, називаючи його безбожником і протестують проти того, щоби йому ставлено пам'ятник.

Одно лише можу сказати, що такого оповідання не міг написати безбожник, але написав його чоловік, якому доля гр. кат. церкви не була байдужою.

Устами героя оповідання старенького священника о. Ч. борониться поет перед непростими опікунами нашої церкви, а ведений віщим духом висказує свої побоювання за її будучність.

Бо так, а не інакше треба розуміти слова героя оповідання о. Ч. довголітнього пароха села Т. по відвідині непростого гостя, який напихається йому з духовною помічю.

От що каже цей старий священник: „Находить на нас чорна хмара з заходу, грізна, озброєна просвітою, хитрощами, інтригою, протек-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. СЕРПНЯ 1932.

ОТ. ЛЕВИНСЬКИЙ.

З японського дому. ТАЙНИ АЗІІ.

Обсервую його уважно. Тепер питаєся з книжки газети і розгортає їх на столику. Закриває ними майже весь столик, бо японські щоденники об'ємні. Ось „Осака Майніці“, там „Асамі Шімбун“. Скільки разів сидів я над ними, відцифровуючи таємничі значки...

Але чому мій хлопчик не читає всіх часописів? Його погляд повзе непримітно десь по доорі від стелі до вікна. Про що думає він?

Крапай дощу стукають дискретно позаду мене об шибку. Чую, як сміється хтось коротко і гам'яно. Зір Накамури сходить тепер униз. Коли спочине на мені, промовлять його вуста.

Ніяковію. Накамура має мені щось сказати. Чому японці роблять стільки церемоній для кількох марних слів? Може промовити першим?

Але зір японця минув мої очі, залишив мене і ввійшов на столик, прикритий газетами. Тепер мій друг, здається, читає... Але ось бере у руки один листок газети і подає мені.

— Ви знали його, правда?

Помірно хапаю передану газету. Пробігаю очима високі стовпці японських значків. Задержую мій погляд одна фотографія. А-а!

— Невжеж Акіра?

— Так, це він — говорять спокійно Накамура.

— Що пишуть про нього? — допитую. Шукаю очима відповіді серед стовпців газети, але густо задруковані колонки стоять тепер переді мною непроглядним темним баром; вельгко проліратись крізь нього. Але ось гушавина провіджується дещо.

— Чи щось кримінального? — питаю несміливо.

Накамура має суворий вираз обличчя. Він показує пальцем наголовок статті.

— Він кинув бомбу на поліційну стежу...

Мовчу. Воджу очима по друкованому папері, але не читаю.

— Яка кара жде його? — питаю ще.

З вуст Накамури тільки одно слово, коротке і проречисте:

— Смерть.

— Смерть??

Крапай дощу перестають тепер на мить танцювати на шибці. Чи і вони слухають страшної вістки? Чи завсіди, скрізь, навколо, чують твердий, металічний звук Накамурового слова і тепер, зняте жахом, чаються воно у смертельній тиші?

Що таке смерть?

ЕГЗОТИКА І ХИТРОЦІ.

I.

Коли переносиш сьогодні думками до часів того побуту в японському домі, неодмінно згадує Марівету. Була це особа невисока ростом і незнатна своїм соціальним становищем, проте у нашому японському середовищі грала вона немаловажну роль. Перш за все тому, бо була сестричкою сторожів, значить, складовою частиною механізму нашого дому. Разом з тим була це істота повна щиро жіночих вальорів, з гарними, живими очками і ясним, дивним голосочком, гнучка, дев'ятнадцятилітня і приваблива. Нераз крутилася вона по довгих коридорах нашого дому, носила каву хорим або симулянтам. Часом забаралася довше між двома поверхами, біля ліфту, або поміж двома суєтськими кімнатами

і тоді давив у шибках нетерпеливо здоровий голос нашої сторожихи:

— Марівето! Де барисся?!

Був це перший алармовий сигнал. Коли доходив він до вухок Марівети, наступало кілька головокружних, акробатичних скоків з поверхів униз, після чого все втихало.

Але бувало і таке, що сигнал не мав ніяких наслідків. Тоді ставав посеред коридору сторожів син, здрозеваний парубок і вивівши за боки, сичав:

— Маррр!...

Цей другий сигнал чули вже всі без винятку, не виключаючи глухих від народження, а мав він такі наслідки, що на порозі котрогось покою з'являлася Марівета, літа і войовничо настрояна і починала зі своїм кузним довгу сварку, що неодмінно починалася від слів:

— Мовчи старий калыошу!

Тут мушу сказати, що наші сторожі задрю оберігали т. н. „невинність“ Марівети, до чого, арештом, були навіть обов'язані правильником студентського дому. Правильник цей, що обов'язував скрізь у студентському містечку, забороняв вступу у дім особам жіночого пола. Наш японський дім, замешканий був у більшості людьми поважними, і з тої рачії, і для свого екзотизму, мав деякі привілеї. І так, а часу, коли проф. Іто завіз у своїй кімнаті щоденні французькі і — хтож сумнівається? — жіночі лекції дівчата вважалися у нашій мурі і під претенстем лекції конферансі, відбувався, у дверях покоїв і на сходах правдинний французько-японський кадрий. Проте становище Марівети було настільки окреме, що була вона однією молодого дівчиною, що мешкала під одним дахом з нами, правда, під задрю опікою своєї тітки.

(Поводження буде).

діями і всякими мудрими штуками; а що ж ми поставимо суцпроти неї? Находить велика пошесті, страшна чума, котра може змести нас з цієї землі, як вода зливає намул. А якжеж ми охоронимось від неї, де найдемо на неї лік?...

Боже Боже, Його Свята Воля!

По тих словах узяв старець молитвослов, почав горючо і знайшов у молитві потіху, яка його перед висказаним побоюванням успокоїла, а важке враження, викликане непростим гостем розвіялося. — Отже автор оповідання вірить у молитву.

А тому, що герой оповідання о. Ч. праведним своїм життям давав своїм парохіям гарний приклад і довіряв свою парохію до розквіту, бо за час 40 літ як був у тім селі парохом ніхто з його парохіян не сидів у криміналі, не було жорстких, а зате була читальня, всі парохіяни соромилися читати і писати, не бачив він потреби користатися з духовної допомоги священника чужого

обряду і дипломатичним способом, а ще й теплим раз на все позбувся непростого гостя.

Це у християнській душі написано поетом оповідання є найкращим доказом, що Франко не був знову таким безбожником, яким проголосила його „Нова Зоря“ і що кожний українець морально обов'язаний причинитися до будови пам'ятника Великому Поетові.

Тому і як влучний і практичний католик складаю на здвигнення пам'ятника Іванові Франкові 25 зол. і звертаюсь до всіх українців, щоб поспішили з жертвами на ту ціль, бо агідно зі словами д-ра Осипа Назарука, сказаними за його „ліпших“ часів „ми не всімі оцінити того, що нам дав цей велетень духа, а побачимо велич Його аж тоді, коли Його вже між нами не буде“.

Роман Дмоховський,
см. надр. Суду — кавалер ордену папського:
„Pro Ecclesia et Pontifici“.

Дещо про українську політику в Румунії.

МОЖЛИВОСТІ І ВИГЛЯДИ ПАКТУ УКРАЇНЦІВ З МАДЯРАМИ.

На цю тему поміщена чергова стаття в червонобукварі „Часі“ (ч. 1098 з 29. м. м.), в якій автор настановлюється над можливостями і вигодами виборчого пакту Української Національної Партії з семигородськими мадярами. Вказавши на те, що провід УНП. повинен великий байд через те, що не заклаючи виб. пакту з союзницькою мадярською лістою (якось частина мадярів пішла також з урядовою націонал-царистською партією), автор пише далі так:

„Мадярські самостійні лісти зібрали біля себе 143.594 або 4.75 проц. усіх голосів. У трьох повітах, а саме в Чук, Трей Славне і Одогрей, мадяри мали абсолютну більшість і дістали по чотири артікули 91 виборчого закону в Чук 2 із 3 депутатів, у Трей Славне 2 із 3 депутатів і в Одогрей 3 з 4 мандатів, отже разом 7 депутатів. Окрім цього дістали вони ще 7 депутатів в інших виборчих повітах: у Мурешу, де мадяри зібрали 30 проц. голосів, у Шалажі, де вони дістали 21 проц., у Клужу, де вони мали 18 проц., у Сіу Маре, де було 17 проц., в Турді, де було 16 проц., Тарнава Міка, де було 14 проц. і в Бігорі, де мадяри дістали 14 проц. голосів.“

З цих чисел бачимо, що аргумент, ненавбачливо українці не годі досягнути такого проценту голосів, або попри мадярів і собі вибороти мандатів, є несправдливий. Це говорилось лише на те, щоб кожен переперти свою постанову піти в муніципалітет у урядом.

Адже і мала дитина вже знає, що УНП. може рахувати в червонобукварі повіті найменше на 40 проц. голосів, навіть якщо припустити, що були би більше відступників, хрунів серед українців, як тепер є. Отже в алуці з мадярами вишляди був депутатом наш кандидат на восьмим місці ще перед першим кандидатом у Муреші, де було лише 30 проц. голосів.

У сторожинецькій повіті зібрала УНП. в тепер 31.22 проц. голосів. Отже і цей кандидат УНП. був би вишній депутатом ще перед кандидатом у Муреші.

Те, що мала досягнути УНП. у спілці з урядом, те могла вона легше і без моральної втрати досягнути самостійними лістами. Але на цім не кінець, бо найменше 15 проц. моглаб досягнути самостійна українська ліста ще у виборчих повітах Радіці, Хотин, Білгород і ще більше. В такій разі малаб УНП. у спілці з мадярами навіть 5 або й більше депутатів замість, як тепер, тільки одного. (В дійсності трьох. — Ред. „Діла“).

Але можливості самостійних українських виборчих ліст, особливо при сучасній настрою, могли ще й більше доказати: в червонобукварі, а може навіть і в сторожинецькій повіті легко могла бути й більшість голосів, а тоді дісталаб УНП. в червонобукварі повіті 4, а в сторожинецькій 2, отже разом 6 депутатів. З Радіцями, Хотином і Білгородом булоб 9 депутатів.

Уже сотий раз чуємо, що провід УНП. вдає, що не розумів, як це то рахув д-р Когут, що УНП. придбала своїм союзом з правительством партією 193 депутатів. Тепер, коли виявилися вже „справдливі“ числа з виборів, ми можемо докладніше сказати провідні УНП., як і скільки прислужилася УНП. при цих виборах націонал-хліборобській партії. Отже послухайте! Як яка партія не одержала 40 проц. голосів, то

не мав вона премії, котра становить половину числа депутатів, яка залишилась після обрання того числа депутатів, які здобули так звані мандатні лісти, тобто ті, що в державі дають менше як 40 проц. голосів. А націонал-хліборобська партія, видно, не конче люблена ні жана, бо дістала разом з усіма націонал-хліборобськими партіями, котрі або присані до партії, йому били з лав виборчий пакт, як німці, де Качри і т. д., всього на всього 40.30 проц. всіх о.

Якби владу партія дістала б, були б 8349 голосів, менше, то малаб була менше копроц. А тільки чайже було українським хрестом через УНП. пішли на правительствування, тію. В цілій державі голосувало 2. дивний борців.

Усіх депутатів є 357. З того адякою, ну 7 мандатів у пактат, де мали абсолютність голосів. Лішилося до поділу. В не-Половина з того є 190 мандатів і сполуднем, яка припала націонал-хліборобів булавала і не тільки більшість у парламенті зведеного муніципалітету УНП., але й УНП. дала ція державну владу в руки.

А за яку ціну? Лише за одні мандати до сенату й до намери й за цілу алуцію широким мас.

А що мала би була владуша тепер партія без УНП.? Лише 84 мандатів проти 303, які мала би була опозиція. А тепер 274. Побачимо, скільки панове з проводу У. Н. П. дістануть за ці величезні услуги полячків. За наше жито, мовляв, та ще нас бити“.

Др. Осип Філяс

повернув і приймає в літніх недугах
ЛВВІВ, ВУЛ. САПІГИ 21, ТЕЛ. 79-53.

За океаном.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ НА СВЯТІ ВАШИНГТОНА В ШІКАГУ.

Підчас військового адянгу, що відбувся в Шікаго у днях від 24. червня до 5. липня з нагоди 200-літнього ювілею уродин Вашингтона, поруч з іншими народами брали участь і українці. Український день припадав на п'ятницю 3. липня, але з причини недоброї погоди був перенесений на вівторок, 5. липня. Свято відбулося на „Майдані Жонірів“. Група українських танцюристів виконала добре кілька наших національних танців. Демонстрували прикрашені воєнними національностями, а між ними й українські досить по мистецтву прибрані, а нап'ясо в англійській мові „Україна“. Виорядником української часті програми і представником від української колонії був на святі майор д-р Мисослав Оменович, що перебував у тому часі при головній розпорядницю свята, генералі Паркері. В цьому дні воєнним виравам і виступові українців пригадалося понад 50 тисяч глядачів різних національностей. Виступ українців із жовто-

Рекорди побиває змагун,
котрий постійно вживає

»SUGUS« ОВОЧЕВІЙ
МЯТОВІЙ

116 3-2

МЕЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. СЕРПНЯ 1932.

1. МАКОВСЬКИЙ.

2)

Листи з Трускавця.

(До пані Л.)

(Продовження.)

Ось опові, одна така дев'ятдесятикілева „ручка“ паробла в лавчичках жакетного вереску, що аж на позидію хотів телефонувати, (бо тут на позидію тепер дуже вразливі), і — „полетіла“ до урива, щоб як стій віддалити прислужницю, яка їй прилажувала купівлі.

Яким жана бідою прислужниця? Лікар приписав їй пів купівлі на 36°, а вона їй зробила на 46 і пів степенів.

— Якжеж я, пані, те перевірили? — поспитав управитель, енергійна, розумна і зрівноважена людина.

— Я беру до купівлі для контролю свій термометр — вимірювала спитала і задихана 90-кілева рум'янка.

— Показує потягнути на нього. Управитель взяв під неї термометр і приложив його до купівлі, на стіві в канцелярії.

— Просту, показує пані. Вилізла з торбачки шкла і піднесла до прислужниці позидіюх очей. Аж відскочила.

— Або це правда? — кликнула. Ваші термометри такі як і не всі — фальшиві!

І оцю — як мотор, — вибігла з канцелярії. Термометр різнився від нормального, саме на пів степенів. Це в управитель „обірав“. Лише мажу руком. Це приклад подраженної „Нафту-“

Та не безбаченний випадок скоївся при Мисославі. Це то обидва пильники полі Ма-

рись, що подразають небезпечно підстаркуватих мушниц.

І ось такі два „огридовці“, після „Марисі“ пішли до парку, П. „відходити“. Присіли на лавочці. Нездолалеку гралася дівчора. Семеро їх або восьмеро, всі в гранатових одіячках, бавилися мячиком і співали.

— Śliczne dzieciaki, uważa Pan? — замітив один з них.

— Właśnie, to samo chciałem Panu powiedzieć. I jak ładnie wyglądają w tych ubrankach.

— Pewnie z naszej ochronki...

— Przedzej z jakiejś wakacyjnej kolonii, bo pięknie śpiewają.

Одна дівчинка підбігла до їх лавки за мячиком, що туди покотився.

— Jak się nazywasz aniołku? — поспитав П один з них.

— „Мариса“ — відповіло сміливо дівчатко і виконало зграбенький диг.

— Marysia; bardzo pięknie, — і погляда П по головці. — Cóż wy śpiewacie tak pięknie?

Дівча зашебетало солодко: „І шумить і гуле, дрібний дощик іде, а хтож мене молодую, до домоньку заведе“.

Якось я читав, що в одній менажерії, певни-на катаринка, що грала на дворі, привела слона до такої скаженості, що вирвав ланцюг, яким був прип'ятий і скажений пікан, так, що дозорці ледви його зловили і втихомирили.

Та я не сумніваюсь, а певний, що скаженіла того слона певниною катаринкою була менша, як тих двох „огридовців“, коли зачули злук української мови. Забули про свою „Марисю“ і мов вкучені гадюкою зірвалися з лавки. Один із них з усієї сили копнув ногою диточий мячик, що ледви не перевернувся.

— Co za bezczność! Czy szluszysz Pan coś podobnego? W polskim państwie...

— I tu, publicznie, w polskim zdroju! To nie do przebaczenia zarządowi.

І розбіжені, колихаючись на бокі як той менажерійний слон, погнали дох.

Треба бути справжнім: мав і управа чимало журити її своїм „недужками“.

Це був пароксизм — один із безнадійної „ультрапсихози“.

На ці хвороби „Нафтуса“ але ділав. Лише — не їхати. Хоча в Трускавці цього року замітна сприйма сильна нервоза. Це кажуть досі нерозв'язані марева торгівельного нападу на пошту і об'єкта Голушка.

Через те і я не мав великої охоти, їхати цього року сюди, навіть на „борж“. Бо першою, — це хороша масова. Охоплює всі, хто лиш в її обсязі наїдється; навіть таких, що на зовні мають вигляд зовсім нормальних людей. Знаю не в досвід, от хочби з останнього часу з „Леска“, чи там; „Леска“, бо від року нема вже давнього „Ліска“, а новітнє „Леско“. Доказ, що чейже над чимось путнім радить повітовий Виділ у Леску.

Коли одного разу ввечері ситилися в „Ліска“ через дівчат мала буча між „дівчатами“ і „військовими“, затихомірені — до речі — в одній годині, то ціла наше спокійніське містечко не спало тієї ночі до самого ранку. З подумка не спало першам, — вже менш про життя — ладим по місті вганяли цілу ніч. Така всіх охотів першою і північ!

Тому перебувши П сик-так щастливо, а другого дня вирішив аби-що їхати до Трускавця. Міркую: у Трускавці безпечніше ніж тут. Пошту, після торгівельного нападу, пильнують; а про якогось другого Голушка, не зачепити. Зрештою, хто нападатиме, коли ще тамтих не винищили з твоїми.

(Продовження буде.)

привітанням прапором публіка вистала гримками опле-
сниця.

Іван Дядицький український енергійний задержав чемпіонство.

Ща Філадельфій відбулися змагання між
тіннаами легкої ваги. Іваном Дядицьким і Тоні
тоседоїтері. Перемогу добув Дядицький і задержав
тому, що середньої ваги, яке він торік добув від
спаралізів, а яке тепер Канцонері хотів від нього
хліборобів.

ТАМ БЕЗРОБІТНІ УКРАЇНЦІ.

Із Філадельфії відбулися змагання між
тіннаами легкої ваги. Іваном Дядицьким і Тоні
тоседоїтері. Перемогу добув Дядицький і задержав
тому, що середньої ваги, яке він торік добув від
спаралізів, а яке тепер Канцонері хотів від нього
хліборобів.

.....

ЧИ ФРАНКО ПОВИНЕН МАТИ НАГРОБНИК?

Хто каже, що так, нехай пішле жертву до „Цен-
тробанку“ на вкладку ч. 9003. (чековеkonto ч.
143,467; дописати: „На будову нагробника
Франка“).

.....

Більшовицька преса про процес Горгулова.

Після присуду в париському процесі вся
комуністична преса СРСР принесла ідентичну
характеристику цілого процесу проти Горгу-
лова. Видно, що більшовики дали його своїй
пресі в формі комунікату. Ця характеристика,
яку подаємо далі за харківським „Комуністом“
з 29. липня ц. р. виглядає дослівно так:

„Політичне значіння останнього дня су-
ду над Горгуловим характеризується таким:
збанкрутувала версія про те, що Горгулов ра-
дянський агент, версія, що вперше офіційно
виявилася в відомому урядовому комунікаті
Тардіє, випущеному зараз-же після замаху на
Думра; не вдалася спроба затушувати полі-
тичний сенс процесу. Правда, генеральний
прокурор Донна-Гіг у своїй промові не ли-
шив остаточно цієї версії, сказавши тільки,
„більшовизму Горгулова не доведено“ і не
пробував, одночасно, дезавувати цю версію.
Прокурор змушений був так чи так зупини-
тися на нерозривному політичному зв'язку
акту Горгулова з усією діяльністю білобан-
диської еміграції.

„Оборона, поставивши собі завдання за-
хисати цю довести неосудність Горгулова,
використала на це всі засоби. Проте, ці спроби
затушувати політичний бік процесу за-
кінчилися ганебним провалом.

„Підбиваючи підсумки 3. дня суду, слід
всіх підкреслити один надзвичайно важли-
вий момент. Як відомо, чимало білобандитів,
зв'язаних з Горгуловим політично, залишено
в тій, в тому числі і „трійковірат“ зеленої пар-
тії — Крючкова, (якого „Аксіон Франсез“ ще
в травні назвала агентом поліції), Аджанова
і керівника „Великої Русі“ і „Набата“ — Яков-
лева та інші. Всіх цих осіб не викликано до су-
ду і під час процесу про них згадувалося тіль-
ки між іншим. Правда, генеральний прокурор
у своїй промові говорив про Яковлева, реко-
мендуючи до уваги французької поліції не
тільки цього субекта і його газету, але також
і переддланників П. Проте, Яковлев перебуває
в Парижі, і далі видає свою „газету“ і прова-
дить провокаційну антирадянську діяльність“.

До того комунікату додали більшовики ще
й голос париського комуністичного органу „Лі-
маніте“ про цей процес такого змісту:

„Юманіте“ вміщує статтю Дарнала про
підсумки процесу Горгулова. Дарнал заявляє:
„Влада визначила за найзручніше для себе
послати свого власного агента й провокатора
на гільотину. Не нам шкодувати його. „Юма-
ніте“ в своїй кампанії мала дві цілі: 1) дове-
сти, що Горгулов — білий, і 2) показати, де
зеребують його співучасники. Обидва зав-
дання виконано. Проте, співучасників не зай-
мали. Де ці співучасники? Вони на волі. Де
збивці, яких ви хочете вигнати? У Франції.
„Набат“ і досі виходить, генерал Міллер і да-
ві збирає своїх бандитів і офіцерів генераль-
ного штабу, а Яковлев навіть притягає нас до
суду. Що це — непосадонність? Ні, це двоє-
душність. Тимто ми не можемо задовольнитися
виразом. Пролетаріат принусить притягти до
відповідальності, вигнати і засудити вірних
співучасників Горгулова“.

Досить чи ще?

(Кореспонденція з Волині).

I.

Останні роки на Волині були роками над-
звичайних експериментів над українським на-
ціональним організмом. Твердження Ст. Граб-
ського, що українці — неформальна етногра-
фічна маса, з якої впродовж 10—15 років мож-
на все виліпити, сучасні волинські санатори ду-
же енергійно та вперто перевірявали на прак-
тиці. Ріжниця лише та, що застосували трохи
інших методів, ніж радів Грабський.

Сьогодні вже маємо висліди цих ризиков-
них експериментів, які цілковито покриваються
з тим, що ми передбачали й заповідали. Але не-
хай про це кажуть факти й польська преса.

II.

Господарська ділянка, зокрема ділянка
рілльництва, що затруднює 90 відс. населення.
Висліди експериментів цілком негативні.

Українські господарські організації не мали
не лише підтримки, але й простої можливості
існувати. Натомість штучно насаджували
„Кулка рольничі“, „Рольничі“, „Осади“ й інші
сільсько-господарські організації.

„Земля Волинська“ про цей експеримент ка-
же в ч. 21: „Незаперечним фактом є нечувано
поверхове заінтересування загалу рілльників сво-
їми фаховими організаціями, небажання... не-
сти добровільно фінансові тягарі“.

„Потвердження цієї тези находимо в діяль-
ності наших уніфікованих сільсько-господар-
ських організацій (підкреслення наше!). Ці ор-
ганізації побудували своє існування на дер-
жавних субвенціях. Громадські чинники не ро-
били майже жадних грошових вкладів. Ці ор-
ганізації були більше урядовою еманациєю, ніж
громадською“.

Чому? Бо, як каже „З. В.“:

„Помилкова була підстава, з якої виходили
в добі уніфікації, покликуючи до життя згори
рілльничі організації“. — „Громадські організа-
ції повинні виростати з широкоті суспільної під-
стави, а не можуть бути творені від верхівки до
підвалин“.

Свята правда, яка в відношенні до україн-
ських хліборобських мас була порушувана під-
час трьохлітнього експериментування система-
тично, що тривало до ствердженої „З. В.-ю“
повної невдачі.

Експеримент накидання українському насе-
ленню організацій згори не вдался: маси не
пішли, платити не хотіли й субвенції втрачено
намарно.

III.

Ось друга ділянка — політична. Експери-
мент полягав на тому, щоб відтягнути україн-
ські селянські маси від українських політичних
парцій і втягнути їх до згори створеного „Во-
линського Національного Об'єднання“ (ВНО).

Про осягнення цього експерименту так го-
ворить (на іншому місці) „Земля Волинська“ (ч.
21) з приводу статті Бохенського в „Часі“ про
політичні настрої українців, а саме:

„З метою доповнення цієї короткої карти-
на політичного життя українців у Польщі, му-
симо ще (чого не зробив п. Бохенський у своїй
статті) сказати про діяльність „Укр. Нац. Об'єд-
нання“, помірковано-націоналістичної політич-
ної української групи на Волині, яка була зорга-
нізована перед кількома роками... Ця група здо-
буває деякі впливи на терені воеводства особ-
ливо серед інтелігенції (урядовців. Ред.). Впли-
ви ВНО на селі (на маси. Ред.) поки-що є не-
значні (підкр. наше), хоч акція в цьому напрямі
ведеться інтензивно“.

Так оцінює політичний експеримент з штуч-
ною, створеною згори партією ВНО прихильна
до цієї акції „Земля Волинська“, що дуже баж-
ало замість українських партій бачити по селах
бодай ВНО. Ця оцінка є рівнозначною з повним
провалом політичного експерименту — „дава-
ти“ народів партії згори. Про цей провал, з
другого боку, свідчить застрашувальний розвиток
на Волині за той час комуністично-селянського.

IV.

Щодо культурно-освітньої ділянки під кер-
мою згори, то маємо такі висліди цього експе-
рименту. 15 травня „Рідна Хата“ в Луцьку від-
святкувала „трьохлітній (!) ювілей“ свого існу-
вання.

Вона, так само, як і ВНО, притягла сил-
миш до себе лише частину урядової інтеліген-
ції по деяких містах. Щодо сіл, то має такі самі
досягнення, як і ВНО.

„Укр. Нива“ подає, що на терені Волині
„Рідна Хата“ за час трьох літ спромоглася за-
класти аж 2 „просвітницькі хати“ — одну на
Ковельщині й одну на Луцьчині. І то більше на
папері, ніж у дійсності.

Успіх культурно-освітнього експерименту
серед українських мас хіба не вимагає пояс-
нень. Зате, як стверджує ПАТ, на Волині стра-
шно розвивається продукція самогону.

V.

Ще сумніші експерименти на церковній ді-
лянці. Луцьке Часно-Хресне Українське Брат-
тво, не одержавши статута, одержало комісара
і вмирає. Акція розмосковлення церкви припи-
нена й підмінена акцією боротьби за соборність.
До цієї підміни було покликано т-во ім. Петра
Могили, яке повинно було під покришкою за-
мирення москалів з українцями в лоні спільного
т-ва спинити українізацію церкви й залишити
„статус кво“, звернувши увагу і тих і цих на
„собор“.

У висліді цього експерименту: стримана
розмосковлення церкви, але одночасно незало-
волення й українців, що домагаються цього
розмосковлення, та росіян, що не бажують
ослаблення своєї русифікаційної акції. В ре-
зультаті — невдача: т-во ім. П. Могили є тим
самим, чим є і інші т-ва, створені згори, про які
каже „Земля Волинська“ — бутафорією певних
урядових кол. Зате безбожництво зросло і на-
виступає активно.

Отже трьохлітні уніфікаційні, а в відно-
шенні до інших українських земель — ізоляцій-
ні експерименти, як стверджують дані „Укр. Ни-
ви“ й потверджує „Земля Волинська“, на Волині
провалилися. Льогічним висновком булоб спи-
нення експериментів. Та годі надіятися, щоб
льогіка й навіть психологія, до якої апелює
„З. В.“, тут щось вдіяли. Можливо, що експе-
рименти будуть продовжуватися. Шкода лише,
що їх роблять на живому організмі та з такими
тяжкими для нього наслідками.

Senex.

„Ізвестія“ про пакт неагресії

МОСКВА, ПАТ. Офіційний орган більшо-
вицького уряду „Ізвестія“ радіє, що підписано
мову неагресії між Польщею і СРСР та запев-
няє, що ця умова зміцнює мир на сході Євро-
пи, зближуючи обі держави. „Ізвестія“ ствер-
джує, що намагання Польщі довести усі західні
держави, які сусідують з СРСР до підписання
одночасно умови неагресії з СРСР закінчилися
невдачею тому, що інтереси балтійських дер-
жав є суперечні з інтересами Польщі і Румунії.
„Ізвестія“, згадуючи, що Польща по парафова-
нню умови ждала на Румунію, аби підписати од-
ночасно умову неагресії, підкреслює, що Руму-
нія не підписала умови за намовою Тардіє,
представника військових кругів Франції, до-
магаючися від СРСР зречення Бесарабії за під-
писання умови неагресії з СРСР. Далі „Ізвестія“
висловлює компліменти під адресою Поль-
щі, кажучи, що Польща волілася би у хвості
Румунії, якби не підписала умови неагресії без
Румунії та виявила би, що не веде самостійно
своєї закордонної політики. СРСР, запевняє
„Ізвестія“, не питається за причинами, які сто-
хають до мирної політики, але зате вітає радо
кожний такий крок. Саме умова в Рапальо, на
думку „Ізвестії“, є класичним взірцем умов
СРСР з іншими державами і виявленням згоди
співпрацювати з ними, хоч ці держави мають
відмінну форму правління. Вкінці „Ізвестія“ за-
певнює, що СРСР змагає довести до мирних
відносин з Польщею тому, аби затерти зуща-
ння, поневолення і інші злочини царського ре-
жіму над польським народом і підкреслити спе-
ціальну пошану незалежності Польщі, яка мо-
же своєю політикою забезпечити мир на сході
Європи. СРСР, мовляв, не вининий, що дотепер
ще не запанували мирні відносини між обома
народами. Тому умова про неагресію хай буде
цією основою мирного співжиття. З цієї при-
чини слід теж негайно ратифікувати умову не-
агресії. Демонструючи свою волю мирного
співжиття з СРСР, польський уряд виявить Ру-
мунії, що не слід мира уважати предметом
торгів.

Після німецьких виборів.

ПАРТІЙНІ МАНДАТИ.

БЕРЛІН, 1. 8. ПАТ. В год. 2,30 вночі Бюро
Вольфа подає такий вислід виборів. На загаль-
не число 36,845,275 голосуючих соціал-демокра-
ти одержали 133 мандати, гетлерівці 229, кому-
ністи 88, центр 76, німецькі націоналісти 37, німець-
ка людова партія 7, господарська партія 2, ні-
мецька державна партія 6, баварська людова
партія 20, ландфольк 1, християнсько-національ-
ні 6, ландбунд 2, німецька соціальна партія 1,
національні меншини без мандату.

На основі останніх обчислень новий райхс-
таг буде складатися із 599 посів.

НОВЕ ОБЧИСЛЕННЯ МАНДАТІВ.

БЕРЛІН, 1. 8. ПАТ. Як стверджує комунікат
головного виборчого комісара на основі завіт
із решти виборчих локалі число відданих го-
лосів збільшилося, наслідком чого число ман-
датів зросло до 607. З того припадає на соціал-

демократів 133, гітлерівців 230, комуністів 89, соціалістичною робітничою партією 89, меншій націоналістичній з людовою партією 76, диндольом 45, німецька державна партія 4, баварська людова партія 22, християнські суспільності 4, німецька селянська партія 9, диндоль 2.

ПОЛІТИЧНІ ГОРОСКОПИ.

БЕРЛІН, 1. 8. ПАТ. Вислід виборів до парламенту не був несподіваним. Загально думали, що як праві, так і ліві не добули рішучої більшості. Подвоєння числа гітлерівських мандатів було зовсім природне. Невелику атракцію потерпів соціал-демократ. Приріст голови має центрова ліста. Знаменне є значне подвоєння числа комуністичних мандатів, так комуністична група щодо чисельності буде в райхстагу на третьому місці.

Політичні кола не передбачують можливості створення підстави для парламентарного уряду. Одинокою можливою коаліцією, що вийшла би з укладу партійних сил, був би союз гітлерівців при участі баварської людової партії. Чи така коаліція буде можливою, годі передбачити. Покажуть не щойно перемови, які на думку політичних кол розпочнуться для себе парламентарних основ, німецький парламент буде засуджений на безчинність. Політичні кола вказують, що в інтересі теперішнього уряду не була абсолютна перемога прагнущої партії, бо при теперішньому укладі сил вона зможе декілька переводити свої наміри.

ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, 1. 8. ПАТ. Обговорюючи німецькі вибори преса стверджує, що райхстаг буде несподівано створити тривкий уряд, як цього надіються теперішній уряд. Райхстагові буде прислухатися тільки теоретична влада, а диктатура належить тільки триває, бо справжнім переможцем в останніх виборах є генерал Шляйхтер. Правісильні часописи вказують, що Німеччина не вийшла категорично, що не думає відступити від своїх засобів, щоб досягнути ревізії трактату й повернути стрічку гегемонії. Останньою прависильною пресою закликає Франція ставитися з більшим недовіром до Німеччини.

ЖЕРТВИ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ.

БЕРЛІН, 1. 8. ПАТ. Місцева преса подає біллі жертв останньої виборчої кампанії. В часі від 15 червня, від часу заборони носити одноструї до дня виборів, себто 31. липня було убито 130 осіб, ранених коло 2.000.

ОСТАННІ ВІСТІ

У НІМЕЧЧИНІ ЛЛЕТЬСЯ КРОВ.

КЕНІГСБЕРГ, 1. 8. ПАТ. В понеділок 1. серпня ц. р. гітлерівці виконали низку нападів. Так одна гітлерівська бойка вкинула сім вогняних бомб до редакції соціалістичного часопису „Кенігсбергер Фольксцайтунг" і три бомби до редакції демократичного часопису „Кенігсбергер Гартунгше Цайтунг". Опісля гітлерівці також поранили в приватному помешканні редактора „Кенігсбергер Фольксцайтунг" і його дружину. Тяжко поранили теж радника Барфелда і комуністичного радного міста Кенігсбергу Завфа, який помер у шпиталі. Крім того гітлерівці вбили у Кенігсберзі ще двох комуністів і офіцера поліції. Зате комуністи штилетами вбили теж одного гітлерівця.

БЕРЛІН, 1. 7. ПАТ. З приводу кривавих сутичок у Кенігсбергу по місті кружляла поголоска, начебто у Кенігсберзі буде проголошений стан облоги. Ці поголоски заперечено.

Під час ревізії у комуністичній друкарні, що на вулиці перед друкарнею до бійки між комуністами і гітлерівцями, яку поліція перервала і опісля обидва друкарні. На чорну лісту гітлерівці стягнуто провідників нім. комуніста як Шуца, Германа і Завфа. Покищо поліція арештувала 20 учасників нападі. Нім. міністр внутрішніх справ фон Гайль передав президентові поліції у Кенігсберзі до його дисципліни уся поліція Східної Прусії, якщо би поліція у Кенігсберзі не впоралася з бойками. Одночасно на доручення пруського комісара внутрішніх справ д-ра Брахта стягнуто до Кенігсбергу усіх у поліційній школі з Зенсбурга. На вулицях кружляють пандури явля зі скроботами. Проте в багатьох склепах вибито вікна.

До кривавих вуличних боїв дійшло теж між гітлерівцями і комуністами у Ляйпцігу, Гамбурзі і Кельні. У Ляйпцігу вбито одного комуніста, а кількох гітлерівців тяжко поранено. У Гамбурзі, з одного вуличних боїв поранено двох поліційних і одного учасника бойки вбито. Крім нападу на мешкальни дом комуністів. У Кельні також поранено під час кривавих сутичок комуніста. Також у Кельні виконано кілька нападів.

у цей спосіб, що зі самоходу падали стріли, а одночасно кидали бомбами на комуністів.

ЛЯЙПЦІГ, 1. 8. ПАТ. Президент поліції у Ляйпцігу припинив аж до відкриття вивантаження комуністичного щоденника „Саксіше Арбайтер Цайтунг" за вступну статтю, у якій накликувано протестаріят до революційної боротьби.

ГІТЛЕР НАКЛИКУЄ ДО БОРОТЬБИ.

БЕРЛІН, 1. 8. ПАТ. Гітлер видав дві відозви: одну до своїх прихильників, а другу до штурмових відділів. У відозвах стверджує, що народні соціалісти віднесли при виборах перемогу, бо партія народних соціалістів є тепер найсильнішою у райхстагу. Далі Гітлер накликає до боротьби. Пресове бюро партії народних соціалістів повідомляє, що висладі невіданих виборів задоволені членів партії і тому провід партії радіє, що ніхто в Німеччині не зможе відмовити права гітлерівцям взяти керму державних справ у свої руки. Вкінці стверджує відозва, що партія народних соціалістів використає свої права тому, що усі зобов'язання і потягнення у внутрішній і закордонній поліції виявили небезпеку більшовицького перевороту. Тому необхідний такий німецький уряд, який знайшов би міцну піддержку громадянства.

ІНЦИДЕНТ НІМ. ДИПЛОМАТА У ВАРШАВІ.

Зірвання польської хоругви.

ВАРШАВА, 2. 8. ПАТ. В неділю на „свято моря" в Гдині повідали державні хоругви на багатьох домах у Варшаві, а між іншим теж на приватному домі радника нім. посольства у Варшаві фон Рінтелена. Тому радник фон Рінтелен доручив сторожів доми стягнути хоругви, а коли сторож цього не виконав, тоді стягнула її прислуга радника фон Рінтелена. Але власник камениці казав знову вивісити державну хоругву, а ціла подія відбилася відомою аж у польським міністерстві закордонних справ, яке доручило польському послові у Берліні заложити рішучий протест проти поведінки нім. радника з домаганням, аби нім. уряд перепросив польський уряд. Одночасно польське міністерство закордонних справ поінформувало теж про цей інцидент декана дипломатичного корпусу у Варшаві.

ВІЙНА БОЛІВІ З ПАРАГВАЄМ.

БУЕНОС АЙРЕС, 1. 8. ПАТ. Посол Парагваю у Буенос Айрес заявив журналістам, що до війни Болівії з Парагваєм дійшло тому, що болівійські війська заатакували парагвайську твердиню.

АНУНЦІОН, 1. 8. ПАТ. Уряд Парагваю звернувся до конгресу з домаганням ухвалити загальну мобілізацію.

ПЕРЕД СТРАЙКОМ МІСЬКИХ СЛУЖБОВИКІВ У ЛЬВОВІ.

Львівський магістрат виплатив міським службовикам платні за серпень з 10% обнижкою. Тому службовики дуже недоволені і погрожують страйком. Покищо відбуваються наради між представниками магістрату і робітничих професійних союзів. Якщо у вівторок на конференції не вдасться поладнати непорозуміння, тоді прийде до загальної страйку міських службовиків у Львові.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Студ. Віктор Лебиль-Юрчик, син б. директора Українського Державного Банку в Києві, що студіював у Високій Технічній Школі в Берліні, помер по довгій і важкій недугі у лічниці Нойкельня дня 27. липня ц. р. Похорони відбулися 30 липня ц. р. В них узяла участь уся українська берлінська громада, якої Покійний був активним членом. Похоронили цього юнака (уродився 18. I. 1909 р.) на чужині, коло Берліна на православному цвинтарі у Тегель. Українська колонія, зокремаж українське студентство в Берліні, втратило в Покійному одного з найрухливіших та найактивніших членів. В. П. П.

НОВИНКИ

— Приймаю, як давніше, в моїм заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Насс.

— Редакційні вісті. З днем 1. серпня ц. р. обняв після ваканційної перерви провід у Редакції головний редактор нашого щоденника Василь Мудрий. Того самого дня вернув з відпустки ред. Ол. Кузьма, а почали відпустку ред. д-р Мих. Рудницький і Ів. Келрин.

— Кацапська авантюра на Лемківщині. Москвофільські менери з Криничі пов. Новий Січ уладили перед двома тижнями день „русской культури" і то у Золочівському коло Мущини. Зібралася „русская братія" в Криничі й з околиць (між ними адвокати, учителі і т. п.) та з хрестом і оркестрою на переді вирушили до Золочівського, де мали вкопати цей хрест на цвинтарі біля церкви. Це піби в честь москвофілам, полагали в Талегофії. Тому, що це був не якийсь пелі-

гійний акт, але очевидний політично-агітаційний блеф, місцевий парох о. Качмар відмовив посвячення і вкопання хреста біля своєї церкви. Тоді демонстранти спровадили із сусіднього Миланка православного батюшку, який такі посвячення хрест. І тут почалася власлива буча, бо демонстранти під охороною постерункових, які вже наперед явилися на місці, силою внесли хрест на церковний майдан і вкопали, причому побивши одного священика, що є гостем о. Качмара, та кількох дівчат. Дальший спротив о. Качмара був неможливий, бо постерункові були по стороні демонстрантів. Але на цьому не консь. Вночі на 28 м. м. хтось усунув цей хрест і поліція переводить у Золочівській арештування. Кацапська рухавка на Лемківщині має дивний характер, коли заважити, що демонстранти дістали від влади дозвіл на похід з музикою, ну і допомогу поліції.

— Поліція на Личаківському цвинтарі. В неділю, 31. липня ц. р., в 11 год. передполуднем, на Личаківському цвинтарі у Львові відбувалася збірка на могилі відомого соціалістичного діяча, Миколи Ганкевича, з нагоди першої річниці його смерті. Збірку уладив місцевий комітет української соціал-демократичної партії. Вже на годину перед означеним реченням, браму цвинтаря обсадила поліція. В часі промови репрезентанта УСДП, п. Порфіра Буялика, мундурова й немундурова поліція беззастанно вешталася по сусідніх могилах. Та найбільш характеристичне для тутешніх відносин буде те, що військова жандармерія на цвинтарній брамі легітимувала сотника такий польський війська за те, що він товаришив своїй рідні до могили Миколи Ганкевича! Бідний польський сотник попав у халепу за те, що був з ріднею на могилі українця!

— Що це таке? До нашої Редакції приніс один громадянин образець розп'ятого Христа з написом: „Ісусе Милостинський, змилюєшся над нами", що його якісь делегати церковного комітету з Пакості, мостиського деканату, продають між язичими людьми по 1 зол. на будову церкви в тому селі. На другому боці образка поміщений такий неграмотний напис-печатка: „За Офіродателів буде Правітисіи що року Служба Божа за живих і мертвих. В Церкві Гр. Кат. Пакості". Неваж такий неграмотний напис вийшов від комітету будови церкви, в якому мусить засідати і священик?

— Ржа на пшениці. У хліборобських кругах викликала велике занепокоєння ржа на пшениці, що появилася наслідком останніх спек. В Ярославщині ржа на протязі 48 годин знищила майже всю пшеницю. Катастрофа ржі найгіршіша в північних воєводствах, у південно-східних її майже нема. У зв'язку з тим ціна пшениці підноситься.

— Обезцінення нового жита. Перші партії жита з нових жнив появилася вже на ринку, викликаючи спадок цін. Варшавська біржа нотувала минулої суботи 17 зол. за сотнар, позначка 15 зол., в подальших сторонах краю платять на торговцях по 11 до 12 зол. Державні збіжжівні заведення вже розпочали на більшій розмірі інтервенційні закупки. Надіються, що ціна жита буде стабілізована на 15 до 16 зол.

— Влом до помешкання п. Данила Стецькова. В неділю, 31. липня ц. р., в передполудневих годинах вломилася невідомі досі злочинці до приватного помешкання відомого нашого цукорника п. Данила Стецькова при вул. св. Николая, розбили залізну касу і забрали з неї всі цінності в грошах, біжутерії та цінних паперах. Шкоди від влому дуже поважні. Шкаже, що від кількох літ це вже мабуть четвертий з черги влом до помешкання п. Стецькова. Видно, що якісь спеціалісти від влому мають п. Стецькова в своїй особливій опілі.

— Перед приїздом чоловіка. Марія Підлісна в Скоморові мала недавно дитину, а що її чоловік, який пробував від кількох літ у Франції, заповів свій приїзд, рішила тієї дитини позбутися. Занесла її до хліва, де пожегали її свині. Однак довідалася про це сусіди й дали знати поліції, яка арештувала Підлісну.

— В справі трагедії над Серетом. В Чорткові відбудеться незабаром нова розправа проти тих, що спричинили смерть двох воїків із граїничної сторожі, які перед двома роками наслідком авантюри в реставрації атопились у Сереті. Найвищий Суд зніс засуд обвинувачених на основі § 87 к. з. Тепер вони будуть відповідати не за злочин, але за проступок з § 335 к. з.

— Божевільний староста. Староста в Бжезінах (лодзьке воєводство) Заборовський зраджував від кількох місяців сильний нервовий розстрій. Недавно він прийшов до бюро і вніс на листи возного. Опісля накинувся ім зловживання у руці на урядників, закидаючи їм зловживання та домагаючись негайно предлоложення касових рахунків. Тимчасом хтось вирвався з бюро і спровадив військовий відділ, який розбрав збожеволілого старосту, зв'язав його і відставив до санаторії.

Найвищий ґатунок за найнижчу ціну —

отсе засаді продукції перфумованого мила
з ЯЩІРКОЮ.

Звертайте увагу на фабричний знак ЯЩІРКА,
бо це мило є повновартісне і дешеве.

80 6 10

— Комунисти в семінарії. В Ловичу поліція арештувала 30 учнів місцевої учительської семінарії за участь в комуністичній організації. Хількох із них приловили в менті, як розліплювали комуністичні відозви. Семінарія в Ловичу була вже від двох років під тайним доглядом поліції.

— Відкрили „браму пророків“. При земних роботах у Тель-ен-Настебі в Палестині відкрили стару браму, що була під землею яких 2.600 років. Це т. зв. „брама пророків“, при якій пророки, між іншими Ісайя, остерігали жидівський нарід перед нападом асирійців.

— Відіраються дітей. Як повідомляють американські газети, бруклінський відділ Салвейшен Армі (Армії Спасення) закликає громадянство збільшити жертви на диточий шпиталь і приют. Теперішні часи вимагають далеко більшої жертвенності, бо число дітей, яких вдержує ця інституція, збільшилося дуже значно в часі останнього року. Походить це з нестачі праці між пересічним робітничим населенням. Коли родина не має чим вижити малих дітей, удається до добродійних установ з проханням взяти дитину на виживлення. На 2.000 родин, відвіданих представниками Салвейшен Армі, лише одна третина має повне заняття. Біля 42 прц. не має цілком роботи, а яких 25 прц. має частинне заняття. Та найцікавіше помічення те, що Салвейшен Армі має тепер без порівняння більше підкинутих або загублених дітей, ніж в минулому. Виходить, що батьки чи мами з нужди позбуваються свідомо дітей, не можуть дати їм удержання.

— На ратунок української школи в Бересті. На українську приватну школу ім. Ол. Стороженка при Т-ві

„Просвіта“ в Бересті на Поліссі зложили: адміністрація „Народньої Справи“, Львів 20 зол., д-р Кушнір Степан, Яворія 5, д-р Дрогомирецький, Рогатин, збірка серед учнів укр. гімназії 19.35, „Дністер“, Львів 50, Українська Парламентарна Репрезентація 200, д-р о. Василь Левитський, Перемишль 10, д-р Волод. Бабій, Львів 10, Земельний Банк Гіпотечний, Львів 25, „Народня Торговля“ Львів 100, д-р Чубатий Микола, Львів 5 — разом 444 зол. 35 сот. — Подаючи цей анказ, Головна Управа Т-ва „Просвіта“ на Поліссі, концесіонер української приватної школи в Бересті, висловлює усім жертводавцям щире подяку. Зажожені пожертви далеко не вистарчають на покриття дефіциту школи й тому щиро закликає українське громадянство до дальших пожертв на ратунок школи. Пожертви можна надсилати на адресу Українського Кооперативного Банку в Бересті н. Б. чеками П. К. О. 63.841.

Гуцульщина і Покуття — позір!

Свято посвячення домівки „Рідної Школи“ в Космачі-Плязю

відбудеться в неділю, 14. серпня 1932 р. з таким порядком дня:

I. Год. 9. рано: Богослуження в місцевій церкві при участі мішаного хору.

II. Год. 11. передполуднем: Процесія і похід представників рідношкілних установ, товариств, кооператив і організацій та громадянства місцевого і гостей в супроводі кінних бандерій під звуки дutoї оркестри до новообудованої рідношкілної домівки в Космачі на Плязю.

III. Год. 1. пополудні: Посвячення рідношкілного будинку.

IV. Год. 2. пополудні: Святочна Академія на школьному подвір'ї з такою програмою: 1) Трембіти сповістять початок Академії. 2) Отворення Академії. 3) Гімн „Рідної Школи“. 4) Привіти делегатів. 5) Хори, декламації і руханкові вправи рідношкілної літаорі. 6) Виступ мішаного хору і оркестри. 7) Закінчення.

V. Год. 6. пополудні: Поворот процесії і походу з розважання походу перед Народним Домом „Гуцульської Спідки“ в Космачі.

VI. Год. 8. вечером: „Учитель“, комедія в 3 акти Івана Франка, театральна виставка в салі читальні „Просвіти“.

В часі свята — збірка на „Рідну Школу“. Безпальогольний буфет у власному заряді. О численну участь просить

Кружок „Рідної Школи“ в Космачі.

†

Дня 5-го серпня н. р. в год. 8 рано відправиться в церкві Усп. Пр. Д. М. (Волоцькій)

Панахида за бл. п.

БРОНИСЛАВА ЯНІВА

був. директора „Карпатії“.

Надзірна Рада і Дирекція
Т-ва „Карпатія“.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня I.VIII. 1932. за масло експортне та десерове прихв. 260 зол., а літру молока 16—17 сот., літру сметани 0.80 зол., солі меп. 3.40—3.60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Віторок, 2. серпня, год. 8.15 веч. Виступ тевора Марка Винагйма.

Кіно.

АПОЛЬО: „Погорда смартю“ і „Погорда довкола світа“.

КАСНО: „Боюся потовстіти“ і „Львов козака“.

КОПЕРНИК: „Мешканці моря“ і „Заборожена пригода“.

АТЛАНТИК (завісний Лев) нечине.

МАРУСЕНЬКА: „Мешканці моря“ і „Заборожена пригода“.

МІРАЖ: „Бастер Ктон проти Черв. Чаліна“.

ОАЗА: „Велика гра“.

ПАІН: „Романція дитини“ і „Майбутнє та життя жінок“.

ПАЛЯС: „Містри“.

ПАСАЖ: „Завоєвана банда“ та „Ушир опери“.

ПРОМІНЬ: „Романс калета“.

СОНЦЕ: Через фері нечине.

СТИЛЕВ: „Жінка, що не забуде тебе ніколи“ і „Летун“.

УТІХА: „Кривавий поїзд“.

ХІМЕРА: „Шампанське життя“ і „При бласку місяця“.

Закордонне радіо.

Середа, 3. серпня 1932.

Ляйпциг (259.3) 12.00. Популярний концерт. 17.00. Легкий концерт. Міжньо (331.4) 19.05. Легка музика. 20.30. Комедія. Штрасбург (345.2) 19.45. Оперетка. 23.00. Камеральна музика. Штутгарт (350.6) 19.00. Високий і фортепіано. Букарешт (394.2) 20.00. Фортепіано. Стокгольм (435.4) 22.00. Танцюва музика. Рим (441.2) 20.45. Опера. Прага (509.3) 20.15. Скрипка. Брюссель (485.6) 20.15. Скрипка. Відень (517.2)

20.00 Концерт. Рига (525.4) 17.30. Концерт солістів. Мінхен (532.9) 12.00. Концерт. Будапешт (550.5) 21.00. Концерт. Харків (537.5) 15.15. 20.30. Концерт. 16.10. Сатира. 24.00. Оперова музика. Осло (1083) 20.00. Концерт радіооркестри. Берлін (419) 20.00. Опереткова музика. Париж (1724.1) 20.45. Камеральна музика.

Львівське радіо.

Середа, 3. серпня 1932.

11.55. Час. 12.10. Пресові вісти. 12.20. 12.45. 15.10. 16.05. Грам. планти. 12.40. Метер. комунікат. 15.00. Гостод. комунікат. 15.35. 17.00. 20.00. Трансмисія в Варшаві. 15.52. 16.40. Візичт з Вільня. 19.15. Всечина. 19.30. Програма на сідуючий день. 19.45. Добре виконання. 22.50. Реалі.

Подяка.

Дня 28. липня н. р. відбулися у Стрию похорони бл. п. Йосифа з Дутків Коренцевої, вдова по бл. п. Василеві, директорі школи, делегатові учительства і членові виділу Ради Шкілної Окружної в Стрию, що померла там же у 84. році свого праведного життя.

Осиротіла родина складає при цій сумній нагоді щире подяку Ві. Духовенству, зокрема о. Миколой Матковському з Дуліб за його справді дуже гарну під кожним оглядом похоронну відправу, о. Маріянові Цурковському з Ланца за самочинне відправлення Св. безкровної Жертви, яку Покійниця так дуже цінувала і любила, о. Михайлові Липинському за похоронне слово, що в ній підніс незвичайно гарні прикмети серця і християнської чистоти Покійної.

Дякуємо Ві. Папам з Марійського Товариства, що явилися громадою на похорони і принесли з Богу милими сво-

їми молитвами і прекрасну китицю квітів на домовину покійної Посестри.

Дякуємо Хвальному Т-ву „Стрийський Боян“ за його жалобні хори, як і соціальська оркестра, що весь час дуже гарно грали і тим дуже спричинилися до піднесення величності похоронів.

Не менше щиро дякуємо дорогим Своїм і ближчим і дальшим та Приятелям нашим, що, не звважаючи на злилий дощ, весь час так численно брали участь у тім для нас так дуже дорогім обряді.

Також нехай нам буде вільно на тім місці подякувати всім тим Ві. Знайомим і Сусідам Покійної, що так часто відвідували найдорожчу нашу Покійницю за її життя, а між ними в першій мірі Ві. Пристаєм — за все Вісім і зокрема тут не наведемо щире Спасибі!

Володимир — брат, Євгенія — сестра, Ольга і Меланія — сестри, Володимир Устїнович і д-р Володимир Калуський — зяті, д-р Стефанія, Анна, Марта, д-р Софія і д-р Богдан Стахевичі, д-р Юліан, Роман, Олександр, Лідія, Ігор — внуки, Ігор, Андрей — правнук, Софія, Лена, Олександр — діти.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Від 1-го серпня „Поради Матерей“ при вул. Ходоронського 15 відчинена після місячної перерви. Щоденно від год. 9—10 приймає ордин. ажар д-р Осип Філас.

†

**ЄВГЕНІЯ з РОЖАНКОВСЬКИХ
ВЕРГАНОВСЬКА**

жінка судді,
упокоїлася в Бозі дня 31. липня 1932.

Похорони відбудуться у второк. 2. серпня 1932 в год. 5. попол. з дому жалоби при вул. Вікентія Поля 7, на які просить Родню і Знайомих горем прибити

МУЖ, ДІТИ І ВНУЧКА.

Перші Значайні Загальні Збори Т-ва українських дозорців і домашньої прислуги „Воя“ у Львові відбудуться дня 14. серпня 1932 в год. 3. попол. в салі Т-ва „Зоря“ при вул. Вірменській з таким порядком наряд: 1. Відчинення Зборів. 2. Вибір Президії. 3. Відчитання статуту. 4. Висота членської вкладки. 5. Внески в залити. Просимо всіх заінтересованих прибути на Збори для аласного добра. — За основників Т-ва „Воя“: Іван Жиміковський, Іван Козинський.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

РУТИНОВАНИЙ адвокатський консультант шукає заняття від 1. вересня. Зголошення: Д-р Кость Третяк, Окружний суд, Золочів. 132 1-2

АБСОЛВЕНТКА гімназ. пошукує від 1. вересня лекцію з тихих гімназійних клас. Лекції зголошення слати на адресу: Світлана Козак, учителька в Романах, н. Підліска малі коло Львова. 1-1